

Elkészült, szakmai lektoráláson és technikai szerkesztésen túljutott és a kiadói előkészítés állapotában van Révész László: Heves megye 10–11. századi sír- és kincsleletei c. kötete, amelyben kiadásra fog kerülni az egri Dobó István Vármúzeumban megyei kitekintéssel tevékenykedő Szabó János Győző (1929–1986) e korszakbéli teljes közöletlen ásatási hagyatéka is, sőt e munkájához Révész nemcsak a nevezett ásató, hanem a néhai Nagy Árpád és Kozák Károly egykori dokumentációit is felhasználta.

A műben 56 lelőhely – 50 10–11. századi temető(részlet) vagy szórványlelet, 3 templomkörüli temetőrészlet, 3 kincslelet – került tárgyalásra, s ebből mindössze egyetlen teljesen feltárt temető volt. Ez a tény, továbbá a keltezés egyelőre országos szinten tapasztalt nehézségei megnehezítették, de nem akadályozták meg a szerzőt, hogy a sorozatban műfaji újdonságként, a leletanyag minden egyes tárgy típusára kiterjedő tipokronológiai értékelést készítsen, amelynek a megyei leletanyagra vonatkozó megállapításait a korszak teljes szakirodalmának magabiztos ismeretével is megerősítve, kézikönyvi jelentőségű feldolgozást állított össze. Mindezek összegzésképpen pedig a régészeti leleteket szolgáltató temetők egyéb (temetkezési szokásokbeli, szuperpozíciós stb.) sajátosságait is vizsgálva sikeresen vázolta fel a megye temetőinek kronológiai és területi csoportjait, valamint a határain kívül fekvő vidékekkel sejthető kapcsolatait, s józan értékeléssel foglalt el negatív álláspontot az e temetőket használó közösségek etnikai megítélésének jelenlegi lehetőségét illetően. Hasonlóan szkeptikus véleményt fejtett ki a hajdani társadalom tagoltságát visszatükrözni vélt temetőtípusok meglétével kapcsolatban is, általános igényű fejtegetéseinek eredményét a sajátosan hiányos megyei kutatási helyzetre alkalmazva. A jelen helyzetből való továbblépésre az olyan típusú mikroregionális kutatásokat ajánlotta, amelyek határait nem preconcepciók, hanem az eltérő sajátosságok összevetése határozza majd meg.

A régészeti feldolgozást az állatsontleleteket feldolgozó Vörös István összegző tanulmánya egészítette ki, sajnos azonban mindössze két temetőben végzett Éry Kinga hagyományos antropológiai, valamint Lengyel Imre szerológiai vizsgálatokat; meghatározásaikat Révész illesztette a maga szövegébe.

Révész kötetében – amelyben a szöveget a leletek lehető legteljesebb képanyaga, valamint nagyszámú szemléletes kronológiai grafikon egészíti ki – tehát nem csupán a létfontosságú korpusz sorozat továbbélése, valamint egy érdemdús néhai kutató hagyatékának feldolgozása valósult meg, hanem jelentős tipokronológiai és mikrorégiós módszerek, eredmények jelentkeztek, ezért a kiadása a korszak jobb megismerésének szempontjából alapvető jelentőségű.

A történelmi Komárom és Esztergom vármegyék területén előkerült leletanyagot Nevizánszky Gábor és Prohászka Péter gyűjtötte össze és dolgozza fel. A közel 50 lelőhelyről való szlovákiai leletanyag felvételét Nevizánszky Gábor elvégezte: mind a korábban közölt, mind pedig a még közöletlen leleteket lerajzoltatta és a sírrajzokat, temetőterképeket a nyomdai előkészítés számára megfelelő formátumba rendeztette. Az 1918 előtt előkerült és a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményébe jutott leleteket, továbbá a tatai Kuny Domokos Múzeum és az esztergomi Balassi Bálint Múzeum ide vonatkozó emlékanyagát Prohászka Péter dolgozta fel és a rajzoltatta le, de az értékelés részint a dokumentációs anyag hiányosságai miatt még 2007-ben sem fejeződött be csakúgy, mint a megye 10–11. századi emlékanyagának értékelését tartalmazó fejezet sem. A kutatás menetét leginkább az nehezítette, hogy a benne részt vállaló személyek a korpusz-munkáikat csak a megélhetésüket biztosító egyéb elfoglaltságaik mellett tudták folytatni, sőt az egyik hazai szerzőt a súlyos betegsége, a másikat pedig a munkahelyének többszöri elvesztése is akadályozta.

A sorozatban elsőként, 1983-ban megjelent Baranya megyei kötet legnagyobb, 1135 síros Majs-Udvari rétek 10–12. századi temetőjének eddig elvégzetlen újraértékeléséhez szükséges, akkor elmaradt embertani méréseket Éry Kinga és Zoffmann Zsuzsa végezte el.

Kifizetés csupán erre a három témára történt.

Ugyancsak a befejezés előtt áll a teljes anyaggyűjtést és rajzoltatást követően a Győr-Moson-Sopron megyei anyagot feldolgozó kötet, Paszternák István munkája, aki a KÖH-be történt kinevezését követően a korábban az OTKA által finanszírozott kutatásait félbeszakította, s a pályázati időben nem sikerült a folytatására rávonnunk. Ugyanez vonatkozik Gömöri Jánosra, aki a más céllal megjelent soproni adatgyűjtésének korpusz szerinti átdolgozását vállalta.

Nem tudtunk továbblépni a Hajdú-Bihar megyei 2. részkötet ügyében sem, amelynek kézírata Mesterházy Károly kezéből még nem került ki, még egyikük sem kerülhetett a szerkesztők kezébe, s így természetesen kiadóhoz sem.

Új, terven felüli kötet elkészítésének szándékával Békés megye jelentkezett, de a kezdeti lendületet nem követte folyamatos, s egyben eredményt felmutató munka. Felmerült egy Bács-Kiskun megyei kötet összeállításának lehetősége is, amely a megye leletanyagának H. Tóth Elvira ásatásain túli részét foglalná magába.